

”BEST PRACTICE” RAPPORT

Cirkulære indkøb

Opsummeret udgave

Cirkulære indkøb "Best Practice" rapport

Opsummeret udgave, april 2017

Udgiver: ICLEI – Local Governments for Sustainability, europæisk sekretariat

Forfatter: Mervyn Jones (Sustainable Global Resources Ltd), Iben Kinch Sohn og Anne-Mette Lysemose Bendsen, Dansk EPA

Fotos: Alle billeder fra pixabay.com under Creative Commons CC0

Copyright: © SPP Regions (Bæredygtige offentlige indkøbsregioner) Project Consortium, 2017

Om SPP-regioner: SPP-Regions har til formål at fremme etableringen og udbygningen af 7 europæiske regionale netværk af kommuner, der arbejder sammen om bæredygtige offentlige indkøb (SPP) og innovative offentlige indkøb (PPI). De regionale netværk samarbejder direkte om udbud af miljøvenlige løsninger, samtidig med at de opbygger kapacitet og deler færdigheder og viden gennem deres SPP- og PPI-aktiviteter. De 42 udbud i projektet vil give 54,3 GWh/år i primære energibesparelser og give 45 GWh/år vedvarende energi.

Mere information: www.sppregions.eu E-mail: info@sppregions.eu

Ansvarsfraskrivelse: Dette projekt har modtaget støtte fra EU's Horizon 2020-forsknings- og innovationsprogram under tilskudsaf tale nr. 649718. Det fulde ansvar for eventuelle fejl eller udeladelser ligger hos redaktøren. Indholdet afspejler ikke nødvendigvis Europa-Kommissionens holdning. Europa-Kommissionen er heller ikke ansvarlig for nogen form for brug af oplysningerne heri.

Indhold

Hvad er cirkulære indkøb?	4
Eksempler på cirkulære indkøbsmodeller	4
Hvorfor cirkulære indkøb?	5
"Best practice" eksempler	7
Ressourcer og yderligere litteratur	8

Hvad er cirkulære indkøb?

Cirkulær økonomi får stadig stigende opmærksomhed som en potentiel måde for vores samfund at øge velstanden på, samtidig med at krav til brug af råmaterialer og eksternaliteter kan minimeres. I stedet for den traditionelle lineære måde at tænke på, hvor en vare produceres, forbruges og tilsidst smides væk, handler cirkulær økonomi om at bevare værdierne i produktet længst muligt ved at bruge dem flere gange og lade dem cirkulere i lukkede kredsløb.

Indkøb spiller en central rolle i udviklingen mod en mere cirkulær økonomi, og kan være med til at fremme markedet for cirkulære løsninger. Men hvordan gør du indkøb mere cirkulære?

Der findes ingen fælles og entydig definition på cirkulære indkøb. Det handler dog om at indgå indkøbsaftaler, som sikrer, at de produkter, du køber til din organisation, bliver produceret i overensstemmelse med principperne for den cirkulære økonomi, herunder at der også er fokus på, hvordan produkterne bliver håndteret efter endt brug. Sådanne produkter er fx designet med tanke på holdbarhed og/eller mulighed for reparation, og kan ved afslutningen af deres livscyklus opdeles i komponenter, materialer eller råmaterialer, som derefter kan genanvendes på ny i produktionskæden.¹

Der er mange tilgange på både produktniveau, leverandørniveau og systemniveau, som kan fremme mere cirkulære løsninger og ressourceeffektive produkter. Og derfor er der også mange forhold, som skal overvejes i de forskellige indkøbsfaser, på vejen til at købe mere cirkulære produkter.

I hvert indkøbstrin er der elementer, som er relevante at ændre på for at opnå en mere cirkulær løsning. Især er den indledende fase vigtig. Det er her, at mulighederne undersøges, behovet endeligt defineres og hvor dialogen med markedet indledes.

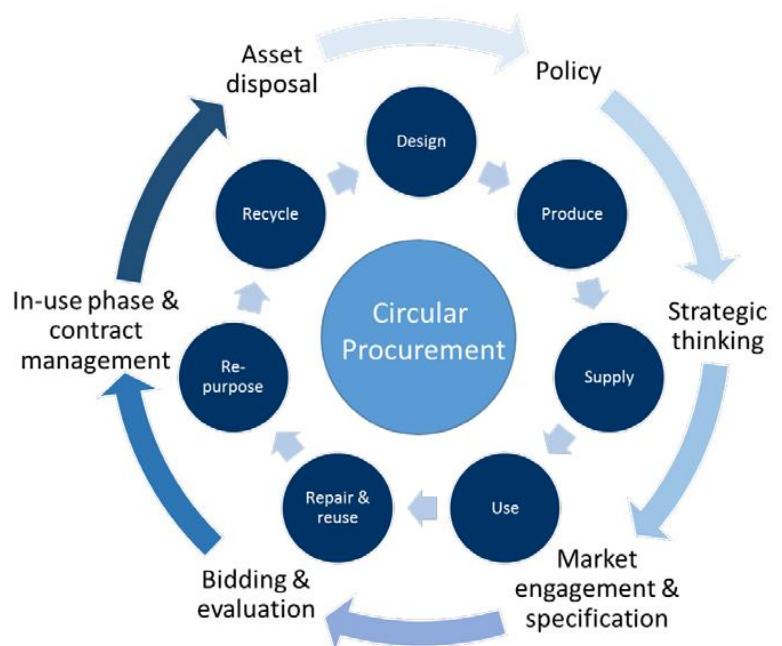
Følgende tre elementer er nødvendige at bringe i spil med henblik på at fremme mere cirkulære indkøb:

1. Fokus på service i stedet for produkter,
2. Fokus på produktets design, brugsfase og levetid,
3. Fokus på markedsdialog.

Eksempler på cirkulære indkøbsmodeller

Der er flere forskellige måder og metoder til at gøre indkøbet cirkulært på.

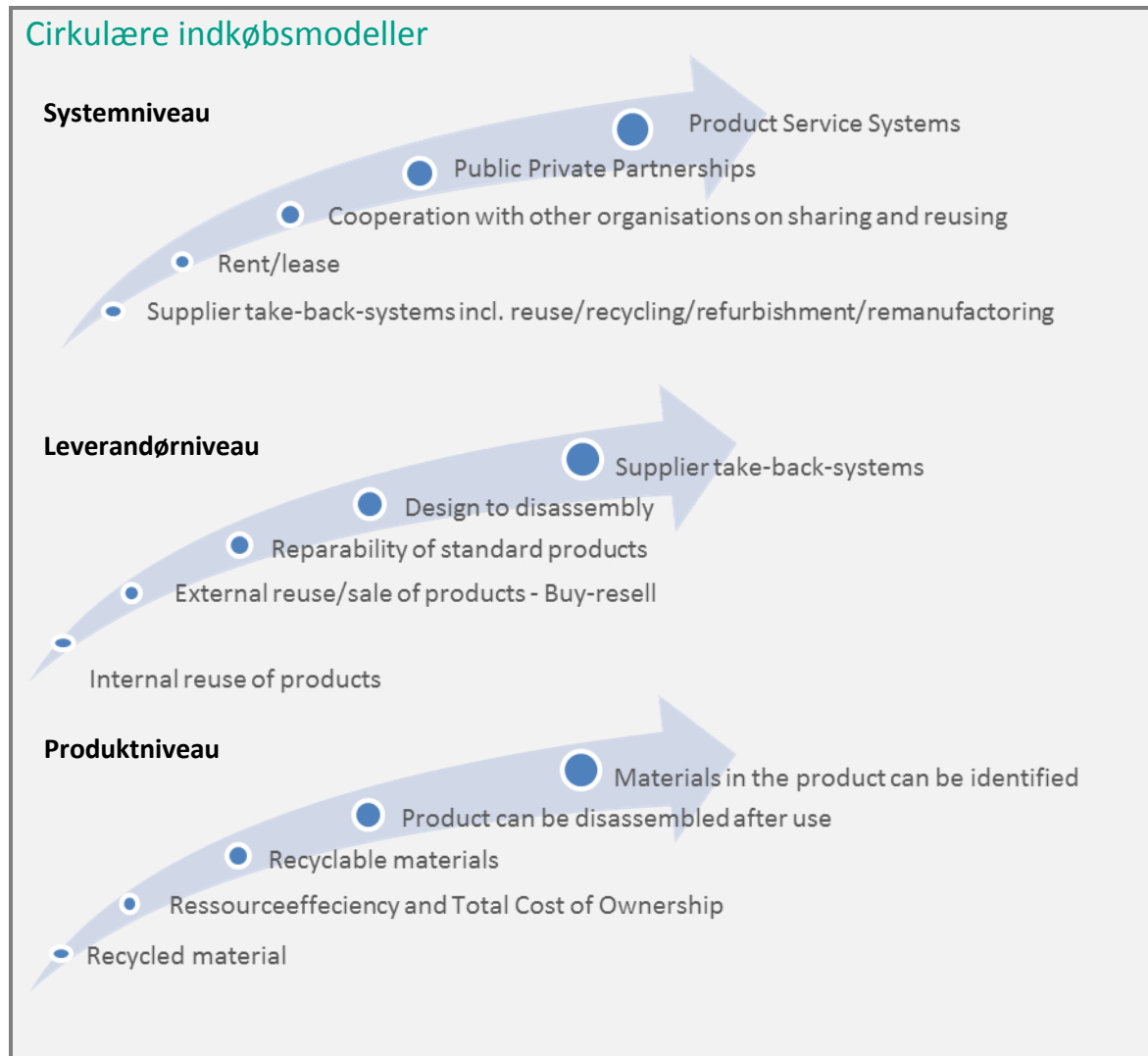
Den bedste egnede model afhænger af bla. rammevilkårene og mulighederne blandt

¹ <http://mvonederland.nl/circular-procurement-guide>

markedsaktørerne og i leverandørkæderne. Indkøbsfunktionens opgave er at identificere den mest hensigtsmæssige cirkulære løsning for forskellige produkter og tjenester i dialog med markedet.

I nedenstående figur kan du finde forskellige måder eller modeller, der kan bidrage til at gøre indkøbene mere cirkulære.

Indkøbsmodellerne omfatter på forskellige måder de tidligere nævnte tre elementer: fokus på service i stedet for produkter, fokus på produktets design, brugsfase og levetid, og fokus på markedsdialog. De i dag mest udbredte metoder er: 1) købe-og-sælge-tilbage, 2) købe-og-sælge-videre samt brug af produkt-service-systemer.

Hvorfor cirkulære indkøb?

Udover at det offentlige kan være med til at drive markedet i en mere cirkulær retning ved at efterspørge cirkulære løsninger, kan der også være økonomiske, samfundsmæssige og strategiske fordele for den enkelte organisation, som det kan være relevant at tage i betragtning.

FORDELE VED CIRKULÆRT INDKØB

Finansielle årsager

- Det reducerer omkostningerne (på kort og lang sigt) når indkøbet ses i en TCO-sammenhæng (Total Cost of Ownership)
- Det kan løfte noget af den økonomiske byrde fra din organisation.
- Udgifter til indkøb kan reduceres, når produktets levetid forlænges
- Udgifter til affaldshåndtering kan reduceres eller helt bortfalde
- Det kan modvirke prisudsving

Samfundsmæssige årsager

- Det reducerer mængden af affald og minimerer brugen af farlige stoffer
- Det hjælper til at minimere udtømningen af sparsomme råmaterialer og de dermed forbundne geopolitiske og miljømæssige problemer
- Det fører til større gennemsigtighed i kæden
- Det hjælper en række virksomheder i kæden til at modernisere deres forretningsmodeller og derved opretholde eller øge deres indtægter

Strategiske årsager

- Det hjælper til at fremtidssikre din organisation pga. lavere omkostninger og større forsyningssikkerhed
- Det sikrer mere sammenhængende samarbejde i kæden og derfor en mere robust forsyningskæde
- Det kan medvirke til at reducere den økonomiske risiko, der ideelt set bør placeres hos den part, der bedst kan bære den.
- Det giver større indsigt i dine fremtidige omkostninger
- Det øger dit omdømme og giver dit "brand" større anseelse

Kilde: Cirkulær indkøbsvejledning, MVO Nederland

”Best practice” eksempler

Cirkulære indkøb er stadig i sin vorden og under udvikling. Der findes endnu ikke mange praktiske erfaringer hermed. Nedenfor er en samling af ”best practice”, som forhåbentlig kan inspirere og tydeliggøre, hvad cirkulære indkøb kan være, og hvad potentialerne er.

SAG 1 KONSTRUKTION	Bygning af Land Rover BAR team-hovedkvarter og besøgscenter til 27 mio € ved hjælp BREEAM og cirkulære principper (UK)
SAG 2 VEJBYGNING	19 km cirkulær rekonstruktion af motorvej A12 mellem Ede- og Grisjoord-krydset (Nederlandene)
SAG 3 CIRKULÆR FORVALTNING	Cirkulær forvaltning og planlægning hos Sweett Group med henblik på at gøre den igangværende vedligeholdelse mere cirkulær og lukke materialekredsløb i produktkategorier som møbler og andet kontorudstyr (Wales)
SAG 4 KONTORMØBLER	Udvikling af en skabelon for cirkulært indkøb af møbler, inventar, fittings og gulve af National Procurement Service (UK)
SAG 5 HOSPITALSMADRASSER	Fokus på cirkulære muligheder i forbindelse med genudbud af indkøb af 329 madrasser til Cambridge University Hospital Foundation Trust (UK)
SAG 6 TEKSTILER	Erfaring med cirkulære indkøb af tekstiler hos offentlige myndigheder/centrale indkøbsorganer
SAG 7 DELEBILER	Brug af delebilts tjenester til optimering af den offentlige flådeforvaltning i Bremen (Tyskland)
SAG 8 TÆPPER OG INDRETNING	Indkøb af tæpper og indretning af kontorbygningen i Prorail (Holland)
SAG 9 KONSTRUKTION	Opførelse af et midlertidigt kontor, Brummen Rådhus, i en periode på 20 år (Holland)
SAG 10 MEDICINSK TEKNOLOGI	Samarbejde mellem Phillips Healthcare og Georgia Regents Medical Center om at implementere innovative patientpleje-strategier, inklusiv cirkulære initiativer (USA)
SAG 11 ARBEJ DSTØJ	Indkøb af arbejdstøj i Herning Kommune (Danmark)
SAG 12 CIRKULÆR INDKØBSPOLITIK	Udarbejdelse af en cirkulær indkøbspolitik i Samsø Kommune med henblik på at motivere både indkøber og tilbudsgiver i en mere cirkulær retning (Danmark)
SAG 13 KONTORMØBLER	Indkøb af møbler til rådhuset i Venlo med fokus på ikke skadelige stoffer for at gøre det nemmere at adskille, renovere og fastholde værdien af møblerne (Nederlandene)

Ressourcer og yderligere litteratur

Dette dokument udgør et resumé, der fremhæver de vigtigste læringer af "Circular Procurement: Best Practice Report". Se hele rapporten for flere detaljer.

Om SPP-regions

SPP-regions har til formål at fremme etableringen og udbygningen af 7 europæiske regionale netværk af kommuner, der arbejder sammen om bæredygtige offentlige indkøb (SPP) og innovative offentlige indkøb (PPI).

De regionale netværk samarbejder direkte om udbud af miljøvenlige løsninger, samtidig med at de opbygger kapacitet og deler færdigheder og viden gennem deres SPP- og PPI-aktiviteter. De 42 udbud i projektet vil give 54,3 GWh/år i primære energibesparelser og give 45 GWh/år i vedvarende energi.

SPP REGIONER PARTNERE

Dette projekt har modtaget finansiering fra EU's Horizon 2020-forsknings- og innovationsprogram under tilskudsafale nr. 649718. Det fulde ansvar for eventuelle fejl eller udeladelser ligger hos redaktøren. Indholdet afspejler ikke nødvendigvis Europa-Kommissionens holdning. Europa-Kommissionen er heller ikke ansvarlig for nogen form for brug af oplysningerne heri.